

2

2024

ISSN-0207-4710

GÖYƏRÇİN

SƏRBAY

(Başqırd nağılı)

Biri var idi, biri yox idi, bir qoca, bir qarı var idi. Onların övladları yox idi. Ona görə çox fikir eləyirdilər. Saxladıqları Sərbay adlı it qismən də olsa, onlara tənhalıqlarını unuttururdu. Sərbay gözəl, yaraşlıq bir it idi. Mehrlərini bu itə salan qocalar onu çox sevirdilər.

Ay dolandı, il ötdü, nəhayət, Allah bu qocalara bir övlad payı göndərdi. Onlar elə sevinir, elə sevinirdilər ki! Pərvanə kimi uşağın başına fırlanırdılar.

Uşaq doğulandan sonra Sərbay istər-istəməz qocaların diqqətindən kənar qaldı. Daha onu əvvəlki kimi əzizləmir, qayğısına qalmırdılar. Hətta bəzən ona yemək verməyi də unudurdular. Ona görə də it tezliklə arıqladı.

Özünü təhqir olunmuş sayan it çox fikir eləyirdi. Nəhayət, bir gün o, evdən meşəyə qaçdı. Burada köhnə tanış olan bir canavarla rastlaşdı.

Sərbayı çox fərqli bir görkəmdə, arıq və qəmli görən canavar təəccüblə soruşdu:

- Sərbay, köhnə dost! De görüm niyə belə qəmlisən?

Sənə nə olub axı? Elə bil heç həmin ki it deyilsən.

Sərbay dərli-dərli hürdü və öz dərini köne tanışına danışdı:

- Əvvəllər ev sahiblərinin yeganə sevinci mən idim. Qocalar hər gün məni oxşayır, əzizləyirdilər. Elə ki, onların öz övladları dünyaya gəldi, mən tamam unuduldum. Olan-qalan xətir-hörmətimi də itirdim. Onlar nəinki mənə nəvaziş göstərmədilər, hətta vaxtli-vaxtında yemək verməyi də unudular. Ona görə də həm aclıqdan, həm də dərddən arıqlayıb bu kökə düşmüşəm.

Canavar dostuna toxtaqlıq verdi. Dedi ki, darıxmasın. Ona mütləq kömək eləyəcək:

- Darıxma, dostum. Yayda onlar taxıl biçməyə gedəndə sözsüz ki, övladlarını da özləri ilə aparacaqlar. Onların başı biçinə qarışanda mən uşağı götürüb qaçaram. Övladsız qalan qocalar yenə də sənə nəvaziş göstərməyə başlayarlar.

Onlar razılaşdılar. Sərbay səbirsizliklə yayın gəlməyini gözlədi...

Nəhayət, yay gəldi, havalar isinməyə başladı. Buğda zəmiləri den tutdu. Biçin vaxtı gəldi. Qoca ilə qarı övladlarını da özləri ilə apardılar. Uşağı bir ağacın kölgəsindəki arabanın içində yatdırıb, özləri taxıl biçməyə başladılar. Sərbay da yaxında uzanmışdı. Ancaq onun gözüne yuxu getmir, səbirsizliklə canavarın gəlməyini gözləyirdi.

Nəhayət, canavar gəldi. O, arabaya yaxınlaşıb, uşağı götürdü. Canavar qaçmağa başlayanda uşaq yuxudan oyanıb bərkəndən ağladı. Sərbay peşman oldu, onun körpəyə yazığı gəldi. Hüre-hüre canavarın dalınca qaçdı.

Qocalar bunu gördülər. Onlar da ağlaya-ağlaya canavarın dalınca qaçmağa başladılar.

Var gücü ilə qaçan Sərbay axır ki, canavara çatdı. Uşağı ondan alıb qocaların yanına gətirdi. İtin bu hərəkəti qocaları çox duyğulandırdı. Övladlarını bağirlarına basıb sevincdən ağladılar. Onlar Sərbaya nəvaziş göstərməyi, onun başını sığallamağı da unutmadılar.

O gündən sonra ailənin xoşbəxt günləri başladı. Qocalar vəfalı iti mükafatlandırdılar, ona əvvəlkindən də çox qayğı və diqqət göstərdilər. Vaxtli-vaxtında qidalanan Sərbay sağaldı, kökəldi, əvvəlkindən də gözəl, əvvəlkindən də xoşbəxt bir it oldu.

Tərcümə edib uşaqlar üçün işləyən: R.Y.Əliyev